

ZNAČAJ ULOGE VITAMINA D KOD OBOLELIH OD MULTIPLE SKLEROZE

Sunčica Stankov, Bogdan Stepančev
Dom zdravlja Novi Sad, Novi Sad

SAŽETAK

Etiologija multiple skleroze i dalje je uglavnom nepoznata, ali brojni dokazi ukazuju na to da postoji interakcija između genetskih faktora i faktora spoljašnje sredine koji utiču na povećanje rizika za nastanak multiple skleroze. Faktori spoljašnje sredine za koje se smatra da učestvuju u patogenezi multiple skleroze uključuju Epstein-Barr virusnu infekciju, deficijenciju vitamina D i B12, kao i pušenje cigareta. Iako tačna etiologija multiple skleroze još nije determinisana, mnogi patofiziološki, eksperimentalni, epidemiološki, imunološki i biološki dokazi ukazuju na značaj uloge hipovitaminoze D kao jednog od najvažnijih spoljašnjih faktora u etiologiji multiple skleroze. Prevalencija multiple skleroze je veoma visoka u područjima sa niskim unosom D vitamina, a imunološke studije ukazuju na to da vitamin D ima modulirajući potencijal u odnosu na imuni sistem i značajnu ulogu u regulaciji homeostaze T limfocita. Osim dobro poznate osnovne uloge D vitamina u metabolizmu kostiju i homeostazi kalcijuma, vitamin D pokazuje i imunomodulatornu, anti-inflamatornu i potencijalnu neuroprotektivnu funkciju, što ukazuje na povoljno terapijsko dejstvo vitamina D u autoimunim bolestima kao što je multipla skleroza. Posebnu pažnju privlače savremena istraživanja koja pokazuju da lečenje deficijencije vitamina D može umanjiti invaliditet uzrokovan multiplom sklerozom. Prevencija bolesti i unapređenje zdravstvenog stanja obolelih od multiple skleroze mogući su kroz otkrivanje deficijencije vitamina D, njenu korekciju i adekvatnu upotrebu suplemenata, što značajno može uticati na poboljšanje kvaliteta života i zdravstvenog statusa osoba obolelih od multiple skleroze.

Ključne reči: multipla skleroza; vitamin D; nedostatak